

O ZI DE REEVALUĂRI ȘI DEZBATERI PE MARGINEA CONFORMĂRII ÎN SPAȚIUL EURO

Migrare accelerată spre standardele de plăți SEPA

Ediția a 8-a a Forumului Național SEPA, organizat de Asociația Română a Băncilor (ARB) în 28 noiembrie 2013 la hotelul Continental din București, a dezbătut, în prezența reprezentanților bancherilor, BNR și mai multor companii, stadiul proiectului SEPA la nivel european dar și în România, proiectul Transfond pentru plățile în lei dar și sistemul pentru euro, autoreglementarea plăților naționale, noile scheme de debitare directă în lei și implicațiile serviciilor de plăți pentru utilizatori.

Rodica Tuchilă, director la ARB, a precizat că termenul de 1 februarie 2014 impus pentru adoptarea standardelor SEPA în zona euro pentru toate instrumentele de plată a pus o mare presiune pe bănci, acestea fiind nevoite să accelereze migrarea către noile standarde, aflată acum la un nivel de doar 60% în privința transferurilor (SEPA credit transfer), 11,5% la direct debit și 80% la carduri.

Pentru țările din afara zonei euro, precum România, termenul limită de aderare este mult mai îndepărtat, și anume 31 octombrie 2016. Migrarea băncilor românești la standardele SEPA a ajuns la 27% în iulie 2013, existând 21 de bănci care au aderat la noile standarde europene privind transferurile, alte 3 fiind în proces de aderare, iar alte două au aderat și la SEPA direct debit.

În privința adoptării standardelor EMV la plățile cu cardul, migrarea este aproape finalizată: 97% din numărul total de carduri emise de băncile românești sunt convertite la standardele EMV, 98% dintre POS-uri și toate ATM-urile.

„Ce înseamnă SEPA: două instrumente de plată standardizate: SEPA credit transfer, SEPA direct debit, SEPA pentru plățile prin carduri. Toate aceste standarde vor sta la baza dezvoltării e-SEPA, care înseamnă servicii electronice, inițierea de plăți prin internet, plăți mobile, facturarea electronică. A fost dezvoltat și un cadru pentru diminuarea operațiunilor cu numerar și creșterea plăților electronice: SEPA cash. Deși pare un proiect simplu, faptul că implică 33 de țări, 522 de milioane de locuitori și peste 9.300 de instituții ce oferă servicii de

plăți, nemaivorbind de numărul de utilizatori, îl face un proiect ce pune foarte multe probleme, încă de la inițierea sa. Probabil că reglementările care au fost emise în ultima perioadă vor duce la accelerarea migrării la SEPA, dar nu vor rezolva toate problemele”, a precizat Rodica Tuchilă.

Florin Dănescu, președintele executiv al ARB, a fost cel care a deschis lucrările forumului, precizând, printre altele, că proiectul SEPA a fost implementat în vederea eliminării barierelor comerciale, cu rolul de a duce la creșterea eficienței plăților, prin dezvoltarea unor standarde comune și pentru încurajarea plăților electronice.

ARB, felicitată pentru preluarea rolului de autoritate de guvernanță pentru SEPA în lei

Ruxandra Avram, șef serviciu Direcția Stabilitate Financiară în cadrul BNR, a ținut să felicite Asociația Română a Băncilor pentru eforturile pe care le-a făcut, începând din februarie 2013, de a-și asuma rolul de autoritate de guvernanță a schemei de tip SEPA națională în lei. „A fost o oarecare inerție, dar nu din cauza lor, ci a noutății în piață și a

difficultății de organizare. Ne-am adunat de câteva ori, au fost schimburi de corespondență. Ideea a devenit apoi foarte clară: așa cum Consiliul european de plăți s-a organizat și are funcții, atribuții, departamente specializate, asta trebuie să se întâmple și la noi. Încet-încet s-a reușit, s-a ajuns la acest deziderat, ARB fiind acum în măsură să preia cu succes acest rol de governance authority pentru schema națională de plăți SEPA în lei. Vreau de asemenea să vă asigur că Transfond, de care sistemul de plăți național depinde într-o proporție foarte mare, concurează inclusiv la transmiterea semnalelor operațiunilor băncii centrale, a semnalelor de politică monetară, așadar este o societate extrem de responsabilă, supravegheată atât de BNR, cât și de propria sa conștiință. De aceea trebuie să avem încredere în ei, întrucât au în vedere proiecte de care băncile se vor putea bucura în perioada care urmează și trebuie să-i susținem. Transfond nu trebuie să fie unica alternativă în economie pentru efectuarea plăților, dar este o societate care s-a creat pas cu pas, cărămidă cu cărămidă, și a ajuns la o performanță tehnologică și instituțională de vârf, iar noi o felicităm și îi acordăm tot sprijinul și atenția”.

Nu este suficientă autoreglementarea

În privința autoreglementării instituțiilor de plată, Ruxandra Avram a spus că „autore-

glementarea nu trebuie înțeleasă ca un mecanism prin care mai multe entități se așază la masă, își fac propriile reguli, de unde iese o procedură pe care nimeni nu o vede, nimeni nu o supraveghează și sancționează. Nu, dar vreau să atrag atenția că nu este suficient ca prestatorii de servicii de plată să se autoreglements, important este să depășim faza în care ne aflăm în momentul de față: nu mai vreau să fim arătați la toate întâlnirile de la nivel european că România și Bulgaria au un grad redus de bancarizare, salarii mici. Nu am ajuns la nivelul de masă critică de utilizatori de servicii care să ofere băncilor confortul necesar pentru a trăi și a face într-adevăr business din retail. Dar puteți să o faceți și este în puterea dumneavoastră să o faceți”, s-a adresat reprezentanta BNR participanților la Forum.

„Cum să creștem bancarizarea, când încă trebuie să explicăm că nu este imoral să faci profit în România?” Replica a venit de la reprezentantul bancherilor, Florin Dănescu: „Sigur că ne dorim să atragem mai mulți clienți, să sporim bancarizarea, mai ales că activele bancare în România reprezintă doar 62% din PIB, față de 366% în Europa. Numai că trebuie să ne gândim că Europa a ajuns la acest nivel în urma unor acumulări de zeci de ani. Peste noapte este extrem de greu să atingi acest nivel. Până la urmă suntem o economie extrem de tânără, suntem la vârsta la care încă discutăm principii de bază ale economiei de piață, încă trebuie să explicăm faptul că nu este

imoral să dorești să faci profit în România, încă trebuie să explicăm care este rolul unei bănci într-o economie de piață, că o bancă nu este constituită ilegal ci este dezirabilă într-o economie. Iar pe acest fond de percepție, constatăm că de la bănci se așteaptă totul: inclusiv protecție socială, care este o responsabilitate a guvernului. Este foarte greu să crești gradul de bancarizare când în fiecare zi populația este invadată cu informații precum aceea că a te duce la bancă e un lucru foarte rău, că trebuie să te ferești de bănci. Se blamează faptul că există sucursale la fiecare colț de stradă, că sunt foarte multe bănci, deși pe de altă parte se reproșează că bancarizarea este redusă.”

Fiecare are un rol în a înțelege mai bine lucrurile

Dănescu a mai spus că este foarte sigur de faptul că, dintre toate industriile din România, cel puțin una se apropie de nivelul și calitatea europeană, și anume sistemul bancar. „Blamăm sistemul bancar și vorbim mereu de neperformanța de 20% din credite, dar nu vedem cealaltă parte, de performanță 80%. Vorbim despre 3.000 de cazuri în instanță, dar uităm că e vorba de 4,3 milioane de clienți în total. Luăm un caz nefericit de la o bancă și discutăm despre el ca și cum s-ar întâmpla peste tot. Este foarte greu să vinzi și să te dezvolți pe un trend de neîncredere masiv, pentru că mesajul tău e sortit eșecului din start. E dificil, dar nu trebuie să dezarmăm, ci să mergem înainte. Trebuie să facem ce credem că este bine și pentru noi și pentru societate. De aceea, fiecare are un rol în a înțelege mai bine lucrurile. Noi înțelegem că avem un rol major și încercăm să-l explicăm, dar trebuie să și cerem sprijin acolo unde ni se pun piedici sau unde am putea împreună să construim un sistem mai bun, mai performant și care să ne permită să apropiem cât mai mult gap-ul dintre România și Europa. Cred că dacă depășim acest moment, în care se crede că a face profit este un lucru rău, vom face un mare pas înainte. Sau ne putem întoarce la o economie centralizată, în care averea e a tuturor și suntem egali pentru că suntem la fel de săraci!”

Vasile Pop Coman/Cristian Pavel